

Urtikaria / elveblest

Urtikaria er en reaksjon med hevelse i underhuden. I akutte tilfeller kan den være forårsaket av allergi og disse reaksjonene går som regel over i løpet av timer eller dager.

Når tilstanden varer i mer enn 6 uker kaller vi den kronisk urtikaria. I slike tilfeller er det sjelden allergi som er årsaken. Hevelsen kan da skyldes en «ubalanse» i immunforsvaret som gjør at mange forskjellige aktive stoffer frigjøres fra celler i huden. Disse reaksjonene er selvforsterkende, og kan sogar rettes mot pasienten selv (kalles autoimmun reaksjon).

Infeksjoner, medisiner og fødemidler kan eksempelvis utløse en slik ubalanse. Når først «ubalansen» er i kroppen kan en begynne å reagere på vanlige fysiske stimuli som kulde, varme, trykk osv, med samme type hevelse i huden. Årsaken finner man vanligvis ikke i mer enn 20% av tilfellene.

Hvilke plager gir urtikaria ?

Kløe og små røde eller bleke vabler (forhøyninger) i huden. Disse kan sitte hvor som helst og flytter seg rundt på kroppen i løpet av noen timer. Vablene etterlater ingen arr fordi overhuden er helt normal. Av og til er hevelsen rundt øyne og munn. Tungen kan hovne opp og svelget kan føles tett. Dette er sjeldent farlig.

Dersom det oppstår pustevansker bør lege raskt tilkalles, slik at adrenalin kan tilføres gjennom sprøyte, eller pustes inn via spray.

Hvordan er behandlingen ?

* ANTIHISTAMIN tabletter/mixtur. (F.eks. Teldanex, Clarityn, Zyrtec). Disse har vanligvis god effekt.

Det finnes flere typer av disse tablettene, og av og til må en prøve flere sorter før en finner den rette. Enkelte antihistaminer gir tretthet som bivirkning. Dette kan være en fordel ved sterk kløe om natten.

ANTISTOFFER Når vanlige antihistaminer ikke har effekt kan et nytt middel (Xolair) være til meget god hjelp. Det inneholder antistoffer som nøytraliserer og binder seg til kløeutløsende mekanismer i kroppen.

* LYSBEHANDLING med UVB i 3-4 uker kan være effektivt hos mange pasienter.

* KORTIKOSTEROIDER («kortison») brukes ved kraftige symptomer der antihistaminer ikke har tilstrekkelig effekt. Dette er medisiner som kan gi bivirkninger ved langvarig bruk. Derfor brukes medisinen kun i korte perioder. Følg nøye legens dosering.

Hvordan utvikler sykdommen seg ?

Kronisk urtiaria går oftest over av seg selv etter måneder eller år. Utredning hos spesialist gjøres for å utelukke underliggende sykdom. En slik utredning vil utelukke alvorlig sykdom. Det vil da være lettere å avfinne seg med en viss grad av symptomer til sykdommen brenner ut av seg selv.

Gjengitt med tilattelse av [Hudpedagogisk senter](#), Rikshospitalet